

s.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till: s.sof@regeringskansliet.se

Yttrande över - SOU 2021:52 Vilja välja vård och omsorg - En hållbar kompetensförsörjning inom vård och omsorg om äldre Dnr S2021/05144

Linköpings kommun tillstyrker utredningens förslag men vill framföra följande synpunkter:

Övergripande synpunkter

- Utmaningen med den demografiska utvecklingen, med fler äldre och färre i arbetsför ålder, är redan en realitet för kommunerna. Linköpings kommun önskar framföra att viss oro finns över att de framskrivna rekommendationerna inte ensamt kommer täcka den förväntade arbetskraftsbristen.
- Utredningen beskriver en mängd rekommenderade stegförflyttningar, såsom; ökade utbildnings- och kompetenskrav på medarbetare och chefer, teambaserat arbetssätt och organisering, schemaförändringar utan delade turer och begränsat antal medarbetare per chef, med mera. Samtliga rekommendationer kräver fortsatta resurser och innebär en ökad kostnad.
- En mängd utbildningsinsatser menar utredningen kommer att krävas för att säkra kompetensförsörjningen. Linköpings kommuns synpunkt är att lyfta in perspektivet av det delade ansvaret mellan kommun och berörda utbildningsanordnare och dess huvudmän. Både utifrån marknadsföring av utbildningar, genomförande av utbildning men också för att utöka eller minska antalet utbildningsplatser i takt med branschens behov. Detta för att på både kort- och lång sikt kunna säkerställa omfattningen av nyexaminerade med rätt kompetenskrav finns tillgänglig för branschen.
- Utredningen beskriver den komplexa utmaningen med kompetensförsörjningen och rekommenderar regeringen ett antal nationella åtgärder som stöd till kommunerna. Linköpings kommun vill belysa vikten av att nyansera och balansera det framtida arbetet mellan nationella stödinsatser i syfte att uppnå utveckling kontra kommunernas självstyre.

Ny teknik

- Införande och utvecklande av ny teknik erfar Linköpings kommun ibland hindras av olika lagstöd och juridiska ställningstagande. Till exempel pågår nu en nedmontering av den uppbyggnad som gjordes under pandemin med digital tillsyn nattetid på grund av lagrum som ställs mot varandra. För att säkerställa att utveckling kan ske inom detta område önskar vi att detta perspektiv tas med i den nationella utvecklingen av ny teknik inom vård och omsorg om äldre.

Baspersonal och yrkesroller:

- Baspersonal identifieras i utredningen att utgöras av utbildade vårdbiträden, undersköterskor samt undersköterskor med specialistkompetens. Vilket är en hög ambitionsnivå utifrån det faktiska nuläget. Trots validerings- och utbildningsinsatser av utbildad personal är vår bedömning att behovet att avlasta utbildad personal med serviceuppgifter kommer finnas över tid.
- Olika framgångsrika insatser till att inrätta nya yrkesroller inom äldreomsorgen har genomförts i kommunen, bland annat biträden/servicebiträden. Dessa har haft uppdrag att utföra icke vård- och omsorgsnära uppdrag, i syfte att avlasta och frigöra arbetstid för utbildad vårdpersonal, som istället kunnat ägna sig åt personnära vård och omsorg om den äldre. Genom att nyttja kompetens där den behövs som mest ser vi att detta ligger i linje med en av SKR:s strategier "breddad och rätt använd kompetens".

Karriärtrappan kan således utvidgas till att även inkludera yrken med servicenära tjänster. Därifrån kan medarbetare sedan, efter studier, göra stegförflyttning till vårdnära yrken. Kommunen önskar framhålla vikten av ett systematiskt arbete med att möta upp potentiell arbetskraft där den befinner sig och vidareutveckla dem därifrån.

Karriärstrappan bör utvidgas och särskilt beakta fler specialistkompetenser för att möta allt fler komplext svårt sjuka äldre.

- Utredningen framhäver vikten av att förtydliga yrkesroller. Förutom de yrkesroller som beskrivs är kompletterande riktlinjer och förtydligande angående de servicenära yrkesrollernas uppdrag och framtida yrkesroller med specialistkompetens önskvärt.

För Linköpings kommun

Liselotte Fager
Äldrenämndens ordförande